

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 14.10.2021

Zeki Hakan SİDALI
Mersin Milletvekili

Türkiye’de son yıllarda plastik ürününün hammaddesi olan polipropilen üretimine yönelik çabalar artırmıştır. Bu kapsamda “26.11.2018 tarih ve 385 karar sayısıyla çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamesi” ile CFS Petro Kimya şirketine Mersin’de polipropilen üretim tesisi kurmasının önü açılmıştır.

Yatırımcı şirket ÇED Sahasının Mersin–Adana Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Mersin İli Revizyonu haritasına göre Serbest Bölge, Sanayi ve Depolama Alanı ve 1.Derece yol alanı olarak tanımlanan alanda kaldığını ifade etmiştir. Bu durumda aslında Çevre Düzeni Planında projeye konu alanının bir kısmının (toplam alanın %40’ı) Serbest Bölge için Gelişim Alanı olarak tasarlandığı, geri kalan kısmının ise (toplam alanın %60’ı) Sanayi İçin Depolama Alanı olarak düşünüldüğü göz önünde bulundurulursa polipropilen tesisi ile yatırımcı şirket bu alanın tamamına tek başına sahip olmaktadır. Ayrıca süper teşvik ile yola çıkmış olan bu projenin başka teşviklerden de yararlanabilmesi için yatırım alanı Özel Endüstri Bölgesi olarak ilan edilmiştir.

Mersin’de çeşitli sivil toplum kuruluşları açtıkları davalarda ÇED dosyasının iptal edilmesini sağlarken, Özel Endüstri Bölgesi ilan kararına ve proje yer seçimine dair mahkeme süreci halen devam etmektedir. Bu gelişmelere karşın 15.09.2021 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından Mersin-Adana Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Revizyon çevre düzeni planında değişikliğe gidilmiş; Askeri Yasak Bölge ve Güvenlik Bölgesi (Özel Güvenlik Bölgesi) ilan edilmiştir.

Özel Endüstri Bölgesi ilan kararına ve proje yer seçimine dair açılan davalar devam ederken yapılan bu değişiklik Mersin kamuoyu tarafından tepki ile karşılanmıştır. Mersin kamuoyu yapılan yatırıma karşı değildir. Karşı olduğu şey yatırımın yapılacağı yere dairdir. Nitekim yatırımcı şirket ÇED başvuru dosyasında; “...proje sahası için yer alternatifi bulunmamaktadır.” İfadesine yer demiştir. Oysa bu değerlendirme hatalıdır. Dolayısıyla hem şirket hem de merkezi idare ısrarla Mersin kamuoyunun görüş ve önerilerini dikkate almamaya özen göstermekte, “biz yaptık oldu” kararlarını hayata geçirmeye çabalamaktadır.

2565 sayılı “Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu” ve bu kanuna ilişkin yönetmelik hükümleri incelendiğinde; üzerinde herhangi bir askeri tesis bulunmayan veya proje aşamasında herhangi bir askeri tesis dâhil olmayacak olan bu alanda neden böyle bir değişikliğe gidildiği kamuoyunca anlaşılamamıştır.

10. Kalkınma Planında bu alanda 4 milyon TEU liman kapasitesi ile Türkiye'nin en büyük konteyner limanı olması beklenen Mersin Konteyner Limanının yapılması hedeflenmiştir. Bu durum 2017 yılında revize edilen Mersin-Adana Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Revizyon çevre düzeni planında da belirtilmiştir.

Ancak ilk önce 10. Kalkınma Planında Mersin'de yapılacağı ilan edilen konteyner limanı ifadesi 11. Kalkınma Planında yerini Doğu Akdeniz ifadesine bırakmış, daha sonra ilgili alan Özel Endüstri Bölgesi ilan edilmiştir. Böylece bir yandan kalkınma planları ile limanın nereye yapılacağı belirsiz bir hal alırken, diğer yandan ana konteyner limanına hizmet vermesi öngörülen bir alanın endüstri bölgesi ilan edilerek polipropilen tesisi yatırımlarının önü açıldığı anlaşılmıştır.

Bu bilgiler ışığında;

- 1- İlgili yatırım alanı niçin Özel Güvenlik Bölgesi ilan edilmiştir?
- 2- Bakanlığınız Özel Güvenlik Bölgesi kapsamında ilgili alana bir askeri tesis yapmayı planlamakta mıdır?
- 3- Başkanlığınıza göre proje kapsamında yeni bir liman yapılmayacak mevcut liman kullanılacaksa böyle stratejik bir yatırım için niçin Mersin-Tarsus Organize Sanayi Bölgesi düşünülmemektedir? Bu tesis niçin deniz kıyısına yapılmak istenmektedir?
- 4- İlgili yatırımın yeri belirlenirken Mersin kent paydaşlarının görüş ve öneri niçin dikkate alınmamaktadır?
- 5- Bakanlığınıza göre propan ithalatı için çok büyük kapasiteli gemilere ihtiyaç olduğu düşünüldüğünde bu gemiler için Mersin Limanında ikmal yapmak uygun mudur?
- 6- Mersin Limanı propan ithalatına uygun değilse bu ikmal nasıl ve nereden sağlanacaktır? Bu durum yatırıma ait özel bir limanı gerekli kılacak mıdır?
- 7- Bakanlığınız propan ithalatı için polipropilen tesisine yeni bir liman yapma izni verecek midir?
- 8- Bakanlığınızın çeyrek asırlık geçmişiyle büyük bir yatırım projesi olan Mersin Ana Konteyner limanının Mersin'deki geleceği hakkındaki görüşü nedir?
- 9- Yatırıma konu olan bölgenin kıyısına konteyner limanı yapılacaksa geride kalan karasal bölgeye niçin polipropilen tesisi kurulmasına izin verilmektedir?
- 10- Hem Serbest Bölge için hem de Mersin Uluslararası Limanı için yeni depolama alanlarına ihtiyaç vardır. Mevcut alan polipropilen tesisine tahsis edilirse bakanlığınız Mersin Serbest Bölge ve Mersin Uluslararası Limanın genişleme alanı ihtiyacını nasıl karşılamayı öngörmektedir?